

INFORMACE K PODÁVÁNÍ ŽÁDOSTÍ O POSKYTNUTÍ JEDNORÁZOVÉHO ODŠKODNĚNÍ OSOBÁM, KTERÉ BYLY V RÁMCI AKCE ASANACE A DALŠÍCH AKCÍ S OBDOBNÝM ÚČELEM NUCENY StB K OPUŠTĚNÍ REPUBLIKY

Na základě zákona č. 273 /2025 Sb., o jednorázovém odškodnění osob nucených Státní bezpečností k vystěhování z Československé socialistické republiky (dále jen „zákon o jednorázovém odškodnění“), mohou oprávněné fyzické osoby žádat o poskytnutí jednorázového odškodnění.

1. KDO JE OPRAVNĚNÁ OSOBA?

Fyzická osoba, která

- byla v období od 1. ledna 1978 do 17. listopadu 1989 jako občan Československé socialistické republiky nucena Státní bezpečností k vystěhování z Československé socialistické republiky a
- měla v tomto období trvalý pobyt na území České socialistické republiky.

2. JAKÉ JE ROZHODNÉ OBDOBÍ PRO PŘIZNÁNÍ NÁROKU?

Rozhodné období je období od 1. ledna 1978 do 17. listopadu 1989.

3. JAKÝM ZPŮSOBEM LZE PODAT ŽÁDOST?

Žádost podává každá oprávněná osoba samostatně. Oprávněná osoba si může zvolit zmocněnce. Zmocnění k zastoupení se prokazuje písemnou plnou mocí.

Žádost je třeba podat písemně, a to buď

- **poštou** na adresu podatelny Ministerstva vnitra (náměstí Hrdinů 1634/3, P. O. BOX 155, 140 21 Praha 4)
- **e-mailem podepsaným uznávaným elektronickým podpisem** na elektronickou adresu podatelny Ministerstva vnitra (posta@mv.gov.cz)
- prostřednictvím **datové schránky** (6bnaawp).

Ministerstvo vnitra připravilo formulář žádosti obsahující všechny zákonné náležitosti. Pro urychlení vyřizování žádostí a za účelem vyhovění všem zákonným požadavkům doporučujeme proto využívání tohoto formuláře. **Formulář je dostupný na internetových stránkách Ministerstva vnitra.**

4. MUSÍ BÝT PODPIS NA ŽÁDOSTI ÚŘEDNĚ OVĚŘEN?

Podpis žadatele **nemusí být úředně ověřen.** Při podání žádosti poštou tedy postačí prostý vlastnoruční podpis.

Při podání žádosti e-mailem musí být e-mail podepsán uznávaným elektronickým podpisem.

5. KDY LZE ZAČÍT PODÁVAT ŽÁDOSTI?

Žádosti lze podávat od dne **1. září 2025**, kdy nabude účinnosti zákon o jednorázovém odškodnění.

6. NÁLEŽITOSTI ŽÁDOSTI

Součástí žádosti je mimo obecných náležitostí stanovených správním řádem (jméno, příjmení, datum narození, místo trvalého pobytu, popřípadě jiná adresa pro doručování) také to, že **žadatel vyličí skutečnosti, jež jsou rozhodné pro přiznání nároku**, zejména uvede, jakým způsobem byl činěn nátlak k vystěhování z Československé socialistické republiky, případně též místo, datum a další okolnosti, za nichž k takovému nátlaku docházelo, označí osoby, které tento nátlak vyvíjely a uvede případně důkazní prostředky, které tvrzené skutečnosti prokazují. V žádosti se dále uvede **číslo účtu příslušného poskytovatele platebních služeb**, pokud oprávněná osoba požaduje výplatu jednorázového odškodnění tímto způsobem.

7. DO KDY LZE PODAT ŽÁDOST?

Nárok na jednorázové odškodnění je třeba uplatnit u Ministerstva vnitra **do 31. prosince 2026**, jinak nárok zaniká. Do 31. prosince 2026 je tedy nutné, aby Ministerstvo vnitra obdrželo žádost (řízení o žádostech, které dojdou Ministerstvu vnitra po 31. prosinci 2026, budou zastavena a odškodnění nebude vyplaceno).

8. O JAKOU ČÁSTKU LZE POŽÁDAT?

Žadatel nežádá o vyplacení konkrétní částky, ale o přiznání jednorázového odškodnění, jehož výše je dána přímo zákonem a činí **100 000 Kč**. V žádosti se proto neuvádí konkrétní částka, která má být vyplacena.

9. JAKÝM ZPŮSOBEM BUDE MINISTERSTVO VNITRA OVĚŘOVAT SPLNĚNÍ PODMÍNEK PRO PŘIZNÁNÍ ODŠKODNĚNÍ?

Ministerstvo vnitra v rámci správního řízení posoudí žádost oprávněné osoby a obligatorně si vyžádá odborné stanovisko Ústavu pro studium totalitních režimů, případně další relevantní podklady. Splnění podmínky trvalého pobytu na území České socialistické republiky v rozhodném období ověří Ministerstvo vnitra z úředních evidencí.

10. PŘEKAŽKY POSKYTNUTÍ ODŠKODNĚNÍ

Odškodnění se neposkytne osobám, které se různým způsobem podílely na budování, rozvoji a upevňování komunistické moci v tehdejší Československu nebo byly členy a spolupracovníky organizací a institucí, které komunistický režim ztělesňovaly. K uvedené překážce nebude přihlédnuto, pokud účast osoby na odporu proti komunismu svou intenzitou, rozsahem nebo délkou zjevně převyšovala její účast na jeho budování, rozvoji a upevňování. *Odškodnění se dále poskytne také oprávněným osobám, které sice byly evidovány v materiálech bezpečnostních složek (jako jejich spolupracovník nebo tajný spolupracovník), ale podle doložitelných podkladů s těmito složkami nespolečně pracovaly.*

11. DO KDY MUSÍ MINISTERSTVO VNITRA ROZHODNOUT?

Ministerstvo vnitra rozhodne o žádosti o poskytnutí jednorázového odškodnění **do 90 dnů** ode dne zahájení řízení (tzn. od obdržení žádosti).

Jednorázové odškodnění bude **vyplaceno do 30 dnů** ode dne, kdy bylo žádosti vyhověno (tzn. do 120 dnů od obdržení žádosti). Při kladném vyřízení žádosti nebude žadateli zasíláno žádné rozhodnutí, ale dojde rovnou k výplatě finančních prostředků.

Pokud žadatel nesplní podmínky, bude mu zasláno rozhodnutí o zamítnutí žádosti (do 90 dnů od obdržení jeho žádosti.).

12. JAKÝM ZPŮSOBEM BUDE ODŠKODNĚNÍ VYPLACENO?

Ministerstvo vnitra vyplatí jednorázové odškodnění **bud' převodem na účet, nebo poštovní poukázkou**. Volbu provede žadatel v žádosti. Pokud tak žadatel neučiní, Ministerstvo vnitra ho vyzve, aby určil způsob vyplacení jednorázového odškodnění dodatečně.

13. PODLÉHÁ ODŠKODNĚNÍ DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB?

Zákon stanoví, že takto získané finanční prostředky jsou osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob, proto není třeba je uvádět do daňového přiznání a nejsou daněny.

14. JAK POSTUPOVAT V PŘÍPADĚ NEPŘIZNÁNÍ ODŠKODNĚNÍ?

V případě, že žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro přiznání jednorázového odškodnění, Ministerstvo vnitra vydá rozhodnutí o zamítnutí žádosti. Proti tomuto rozhodnutí nejsou ze zákona přípustné řádné ani mimořádné opravné prostředky. Proti takovému rozhodnutí se lze tedy bránit pouze **podáním správní žaloby Městskému soudu v Praze, a to do 2 měsíců od oznámení rozhodnutí doručením jeho písemného vyhotovení.**